

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาด้านการประสานงาน นับเป็นปัญหาสำคัญต่อการบริหารการพัฒนาสาธารณสุขของประเทศ ทำให้ไม่อาจตอบสนองหรือสนับสนุนความต้องการของชุมชนได้อย่างเต็มที่และมีคุณภาพ ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการประสานงานทั้งภายในและระหว่างสาขาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเร่งรัดให้สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการบรรลุสภาวะสุขภาพที่ดีถ้วนหน้าของประชาชน และเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ คือ ประมาณร้อยละ 80 อาศัยอยู่ในชนบท ความร่วมมือประสานงานในระดับอำเภอจึงมีความสำคัญยิ่งต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า อนึ่ง สถานบริการสาธารณสุขระดับอำเภอที่ให้บริการสาธารณสุขครบทุกด้าน ทั้งด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ คือโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งเป็นที่ให้บริการแก่ประชาชนกลุ่มใหญ่ของประเทศซึ่งอาศัยอยู่ในชนบท เมื่อบุคคลเหล่านั้นอยู่ในภาวะเจ็บป่วย และฝ่ายที่มีหน้าที่ให้การดูแลผู้รับบริการดังกล่าวคือฝ่ายการพยาบาลซึ่งมีอัตรากำลังมากที่สุดในโรงพยาบาลชุมชนและรับผิดชอบโดยตรงในการให้บริการสาธารณสุขด้านการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพ ส่วนการให้บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคอยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงของฝ่ายส่งเสริมสุขภาพกับฝ่ายสุขภาพและป้องกันโรค

แต่เนื่องจากหน้าที่เฉพาะของพยาบาลในการดูแลผู้รับบริการที่อยู่ในความรับผิดชอบนั้น ต้องเป็นการช่วยเหลือบุคคลทั้งในยามปกติและยามป่วยไข้ โดยผสมผสานการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพ เพื่อให้บุคคลนั้นมีความแข็งแรง มีความรู้และสามารถช่วยตัวเองได้โดยเร็วที่สุด (Handerson, 1973:66) และนิวแมน (Neuman, 1982:8-29) กล่าวว่าสุขภาพของบุคคล เป็นสิ่งที่มีความต่อเนื่องจากภาวะสุขภาพดีไป

สู่ภาวะเจ็บป่วย และหากได้รับความช่วยเหลือหรือร่างกายปรับตัวได้ก็จะกลับสู่ภาวะสุขภาพดีอีกครั้ง หมุนเวียนอยู่เช่นนี้ตลอดเวลา ดังนั้นการปฏิบัติการพยาบาลจึงต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับวงจรสุขภาพ ซึ่งนิเวศน์ได้กล่าวถึงการปฏิบัติการพยาบาลไว้ในรูปแบบของการป้องกัน 3 ระยะซึ่งสอดคล้องกับกิจกรรมการพยาบาลทั้ง 4 ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงยึดทฤษฎีรูปแบบการพยาบาลของนิเวศน์เป็นพื้นฐานในการกำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมการพยาบาล กล่าวคือการป้องกันระยะที่ 1 จะสอดคล้องกับกิจกรรมการพยาบาลด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ส่วนการป้องกันระยะที่ 2 และ 3 นั้น จะสอดคล้องกับกิจกรรมการพยาบาลด้านการรักษาพยาบาลและด้านการฟื้นฟูสภาพ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ฝ่ายการพยาบาลจึงต้องประสานงานกับฝ่ายที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการให้บริการด้านการส่งเสริมสุขภาพและด้านการป้องกันโรค ตลอดจนฝ่ายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ 4 ด้านนี้ทั้งภายในและภายนอกโรงพยาบาล เพื่อการให้บริการที่ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ และมีความต่อเนื่องแก่ผู้รับบริการในความรับผิดชอบ แต่จากการที่กระทรวง - สาธารณสุขได้วิเคราะห์การดำเนินงานโรงพยาบาลชุมชนที่ผ่านมาพบว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความสามารถด้านการประสานงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน และจากผลงานวิจัยของ อุทัย สดสุขและคณะ (2527 : บทคัดย่อ) พบว่าประเด็นปัญหาในการทำงานร่วมกันของทีมงานสาธารณสุขที่สำคัญแต่ถูกละเลยคือ การขาดการประสานงาน นอกจากนี้ปัญหาในการดำเนินงานของโรงพยาบาลชุมชนอีกประการหนึ่งคือ การให้บริการสาธารณสุขยังไม่ผสมผสาน กล่าวคือส่วนมากจะมีเพียงการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสภาพเท่านั้น ซึ่งบุษธนา ศุภสมิติ (2523 : 78-79) กล่าวว่า งานด้านส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค มีการพัฒนาล่าช้าและมีคนสนใจน้อย

ทั้งนี้ หากสภาพการให้บริการของโรงพยาบาลชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายการพยาบาลซึ่งรับผิดชอบผู้รับบริการทั้งในแผนกผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในนั้น ปฏิบัติงานโดยขาดความรู้ความสามารถหรือขาดการตระหนักถึงความสำคัญของการประสานงานเพื่อการให้บริการที่ครอบคลุมมิติของการพยาบาลอย่างต่อเนื่องแล้ว ผู้รับบริการในโรงพยาบาลชุมชนซึ่งมีจำนวนมากที่สุดในประเทศอาจได้รับการรักษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพจนหายขาดจากโรคที่เป็นอยู่ แต่ขาดความรู้ในการปฏิบัติตนเมื่อกลับสู่สิ่งแวดล้อมเดิมที่บ้าน ไม่ช้าก็จะกลับมาโรงพยาบาลด้วยโรคเดิมหรือโรคใหม่เป็นวัฏจักรอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อันเป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการมีสุขภาพดีด้านหน้าของประชาชน ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขเองก็ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการ -

ประสานงานและให้ความสนใจต่อฝ่ายการพยาบาล โดยในปี 2528 ได้เพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการประสานงานอย่างชัดเจนลงในคู่มือการปฏิบัติงานของฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน

อย่างไรก็ตาม การประสานงานของฝ่ายการพยาบาลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นจะเกิดขึ้นเพียงใดขึ้นกับหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลเป็นสำคัญ เพราะหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้ประสานงานและผู้บริหารหรือผู้นำ ที่ทำให้เกิดการประสานงานทั้งภายในฝ่ายการพยาบาลเองและกับฝ่ายงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการประสานงานเป็นหน้าที่หนึ่งของพยาบาล (สูลักษณ์ มิชูทรัพย์ 2529:80) และการประสานงานจะเกิดขึ้นเพียงใดย่อมขึ้นกับผู้นำ (พจน์ เพชรบูรณ์ 2523:63) ซึ่งในองค์การสุขภาพนั้น พยาบาลที่มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ประสานงานด้วย (Arndt and Huckabay 1975:24) ดังนั้น ในการจัดสัมมนาหัวหน้าฝ่ายฯ ของโรงพยาบาลชุมชน ทางกระทรวงสาธารณสุขจึงให้ความสนใจเรื่องการประสานงานในโรงพยาบาลชุมชน โดยการบรรยายและให้ผู้สัมมนาร่วมกันกำหนดแนวทางในการประสานงานไว้หลายกิจกรรมด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลที่มีโอกาสเข้าร่วมสัมมนาเป็นกลุ่มที่มีความรู้ มีทักษะและสามารถปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานการพยาบาลได้ดีกว่าที่ไม่ได้เข้าร่วมสัมมนา

และจากข้อมูลที่ว่า การประสานงานเป็นเรื่องของความร่วมมือโดยสมัครใจของผู้นิยม และสนับสนุนวิธีการแบบประชาธิปไตย (ชูบ กาญจนพลกร 2508 อ้างใน อุดมรัตน์ สงวนศิริธรรม 2529:194) และผู้ที่ได้เรียนรู้วิชาการบริหารย่อมมีพฤติกรรมทางการบริหารเป็นไปในรูปของ DEMOCRATIC LEADERSHIP มากกว่าผู้ที่ไม่เคยเรียนรู้ในเรื่องนี้ (สูลักษณ์ มิชูทรัพย์ 2518:156) ดังนั้นนอกเหนือจากกลุ่มที่ได้รับความรู้โดยตรงในเรื่องการประสานงานจากการสัมมนาแล้ว กลุ่มที่ได้รับการเรียนรู้ทางการบริหาร ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขเคยจัดให้กับหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนในลักษณะของการอบรมทางการบริหาร ย่อมมีพฤติกรรมการบริหารแบบ - ประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการบริหารที่สนับสนุนให้เกิดการประสานงานที่ดีด้วย

อนึ่งจากการศึกษารวมกรรมที่เกี่ยวข้องยังไม่พบว่า มีการศึกษาในเรื่องของการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานการพยาบาลของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนโดยตรงมาก่อน แต่จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานพบว่า นอกเหนือจากการผ่านการอบรมหรือสัมมนาดังกล่าวแล้ว ยังมีตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการประสานงาน ได้แก่ ประสบการณ์ในตำแหน่ง ขนาดของโรงพยาบาล การมีคุณสมบัติของผู้นำและการมีมนุษยสัมพันธ์ กล่าวคือ จากผลงานวิจัยของ พัชรินทร์ เพชรกาฬ (2524 : บทคัดย่อ)

พบว่าพฤติกรรมการบริหารด้านการประสานงานของพยาบาลหัวหน้าของผู้ป่วย ที่มีจำนวนปีของประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน จะมีพฤติกรรมต่างกัน และจากผลการวิจัยเรื่องการประสานงานระหว่างโรงพยาบาลชุมชนกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอของ ชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ (2529 : บทคัดย่อ) พบว่าโรงพยาบาลชุมชนที่มีขนาดต่างกันจะมีการประสานงานที่ต่างกัน นอกจากนี้ลักษณะของความเป็นผู้นำและแนวคิดทางการบริหารของผู้บริหารจะมีอิทธิพลต่อวิธีการประสานงาน - (นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2529 : 78) นอกจากนี้คุณสมบัติส่วนตัวของผู้บริหารซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การประสานงานมีประสิทธิภาพคือ การมีมนุษยสัมพันธ์ (ประจิม จบศรี 2528 : 76)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า การปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานการพยาบาลของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนเป็นอย่างไร ตัวแปรดังกล่าวข้างต้นมีความสัมพันธ์และสามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานได้หรือไม่ เพื่อประโยชน์ในการบริหารการพยาบาลและพัฒนาวิชาชีพพยาบาล กล่าวคือสามารถนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการพิจารณาหาแนวทางในการสร้างรูปแบบการประสานงานหรือสนับสนุนให้เกิดการประสานงาน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เฉพาะของพยาบาลมีความสมบูรณ์ นั่นคือสามารถให้บริการสาธารณสุขแบบผสมผสานที่ครอบคลุมทั้ง 4 มิติ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาการสาธารณสุขของประเทศโดยรวม คือการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการมีสุขภาพดีถ้วนหน้าของประชาชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคัดสรรได้แก่ประสบการณ์ในตำแหน่ง ขนาดของโรงพยาบาล การได้รับการอบรมหรือสัมมนาทางการบริหาร การมีคุณสมบัติของผู้นำ และการมีมนุษยสัมพันธ์ กับการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงาน
2. เพื่อศึกษาตัวทำนายการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงาน คือประสบการณ์ในตำแหน่ง ขนาดของโรงพยาบาล การได้รับการฝึกอบรมหรือสัมมนาทางการบริหาร การมีคุณสมบัติของผู้นำ และการมีมนุษยสัมพันธ์

แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ไม่พบว่ามีการศึกษาถึงการปฏิบัติกิจกรรมประสานงานของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนโดยตรงมาก่อน ผู้วิจัยจึงกำหนดแนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัยจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประสานงานดังนี้

เนื่องจากการประสานงานเป็นสมรณะที่สำคัญ และมีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารการพยาบาลในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ และนำหรือร่วมทีมระหว่างวิชาชีพ(กองงานวิทยาลัยพยาบาล, 2530 : 60-66) ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้าฝ่ายที่จะต้องประสานงานกับฝ่ายอื่นและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การดำเนินงานได้ผลดีที่สุด (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2527 : 32) ทั้งนี้สำหรับหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน จึงหมายถึงการดำเนินงานเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับบริการที่ครอบคลุมมิติของการรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสภาพ การส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข ได้วางแนวทางในการประสานงานดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนในคู่มือการปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2528) และจากผลการวิจัยของพัชรินทร์ เพชรภาณี(2524: บทคัดย่อ) พบว่าพฤติกรรมการบริหารด้านการประสานงานของพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย ส่วนใหญ่จะปฏิบัติบ่อยครั้ง แสดงให้เห็นว่าการประสานงานเป็นกิจกรรมที่สำคัญสำหรับผู้บริหารการพยาบาลทุกระดับ ดังนั้นผู้ที่มีประสบการณ์สูงในการบริหารการพยาบาล จึงควรเป็นผู้ที่ปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานมากที่สุด

นอกจากนี้ นพงษ์ บุญจิตราคุลย์(2528 : 78) กล่าวว่า ลักษณะของความเป็นผู้นำและแนวคิดทางการบริหารของผู้บริหาร จะมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อการประสานงาน หนึ่งคุณสมบัติส่วนตัวของผู้บริหาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การประสานงานมีประสิทธิภาพ คือการมีมนุษยสัมพันธ์(ประจิม จบศรี 2528:76) และนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วนั้นการได้รับความไว้วางใจในเรื่องของการประสานงาน จากการศึกษาหรือสัมมนาทางการบริหารย่อมมีผลทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการปฏิบัติงานได้ ส่วนตัวแปรที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ขนาดของโรงพยาบาลเนื่องจากโดโนแวน(Donovan 1975 : 170) กล่าวว่า ยิ่งองค์การมีความซับซ้อนและมีขนาดใหญ่มากขึ้นเท่าไร ผู้บริหารก็จะถูกกระตุ้นให้ประสานงานมากขึ้นเท่านั้น

จากแนวเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพในตำแหน่ง ขนาดของโรงพยาบาล การได้รับการฝึกอบรมหรือสัมมนาทางการบริหาร การมีคุณสมบัติของผู้นำ และการมีมนุษยสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงาน

2. ประสิทธิภาพในตำแหน่ง ขนาดของโรงพยาบาล การได้รับการฝึกอบรมหรือสัมมนาทางการบริหาร การมีคุณสมบัติของผู้นำ และการมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานได้

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน ในตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย - การพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนทุกขนาด สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

ตัวแปรคัดสรรที่ศึกษาได้แก่ ประสิทธิภาพในตำแหน่ง ขนาดของโรงพยาบาล การได้รับการฝึกอบรมหรือสัมมนาทางการบริหาร การมีคุณสมบัติของผู้นำและการมีมนุษยสัมพันธ์ เท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน สามารถวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ตัวอย่างประชากรคือหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน คอบแบบสอบถามทุกชุดตามความเป็นจริงที่ผู้ตอบรับรู้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ประสิทธิภาพในตำแหน่ง ขนาดของโรงพยาบาล การได้รับการอบรมหรือสัมมนาทางการบริหาร การมีคุณสมบัติของผู้นำ และการมีมนุษยสัมพันธ์

ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การปฏิบัติกิจกรรมการประสานงาน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรคัตสวร หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลหรือสิ่งแวดล้อมในการทำงานทั้งในส่วนที่เป็นลักษณะส่วนตัวและลักษณะขององค์การ ตลอดจนประสบการณ์บางด้านที่หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลได้รับ ซึ่งเชื่อว่าจะมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือทางลบก็ตาม ตัวแปรที่ผู้วิจัยเลือกมาศึกษาได้แก่ ประสบการณ์ในตำแหน่ง ขนาดของโรงพยาบาล การได้รับการฝึกอบรมหรือสัมมนาทางการบริหาร การมีคุณสมบัติของผู้นำ และการมีมนุษยสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดนิยามของตัวแปรแต่ละประการดังนี้

1.1 ประสบการณ์ในตำแหน่ง หมายถึง ระยะเวลานับเป็นปีของการปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ตั้งแต่วันที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่จนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม

1.2 ขนาดของโรงพยาบาล หมายถึง จำนวนเตียงในการรับผู้ป่วยของโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งมี 4 ขนาดได้แก่ 90 เตียงขึ้นไป, 60 เตียงขึ้นไป, 30 เตียงและ 10 เตียง

1.3 การได้รับการอบรมหรือสัมมนาทางการบริหาร หมายถึง การที่หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลมีโอกาสได้เข้ารับการอบรม หรือเข้าร่วมสัมมนาในหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับการบริหาร ได้แก่ การอบรมผู้บริหารการพยาบาล การสัมมนาหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลฯ การศึกษาต่อหลักสูตรการบริหารการพยาบาล เป็นต้น

1.4 การมีคุณสมบัติของผู้นำ หมายถึง คุณลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคคลทั่วไปยอมรับนับถือหรือคุณสมบัติที่สามารถกระตุ้น จูงใจหรือชักนำให้ผู้อื่นปฏิบัติงานได้อย่างบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวได้แก่ การมีความรู้ ความคิดริเริ่ม มีบุคลิกดี เข้าสังคมได้ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความยุติธรรม ฯลฯ ซึ่งสามารถตรวจวัดได้โดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.5 การมีมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ ทั้งผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความสัมพันธ์อันดี และมีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างการยอมรับนับถือและการร่วมมือร่วมใจ ซึ่งสามารถตรวจวัดได้โดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามทฤษฎีที่ศึกษามา

2. กิจกรรมการประสานงานของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หมายถึง กิจกรรมที่หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลปฏิบัติเพื่อจัดระเบียบวิถีทำงานของเจ้าหน้าที่ในฝ่ายการพยาบาล ให้ร่วมมือร่วมใจกันให้บริการด้านการศึกษาพยาบาลและฟื้นฟูสภาพด้วยความเต็มใจ ตลอดจนชักนำให้เจ้าหน้าที่ในฝ่ายสามารถปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายงานอื่นได้อย่างราบรื่นและสอดคล้องกัน เพื่อให้ผู้รับบริการใน

โรงพยาบาลชุมชนได้รับบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ซึ่งจะทำให้ครอบคลุม มิติของการให้บริการสาธารณสุขทั้ง 4 ด้าน ซึ่งกิจกรรมการประสานงานดังกล่าวจำแนกเป็น 2 ด้านดังนี้

2.1 การประสานงานภายในฝ่ายการพยาบาล ได้แก่ การสร้างความคาดหวัง ร่วมกัน การจัดแผนผังและกำหนดหน้าที่ การจัดระบบงานและทำคู่มือปฏิบัติงาน การจัดระบบการ ติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การจัดตั้งคณะกรรมการ การจัดให้มีการประชุม การกระจายอำนาจ และการมอบหมายหน้าที่ การให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร การอบรมและพัฒนาบุคลากร การ นิเทศและประเมินผล และการบำรุงขวัญ

2.2 การประสานงานภายนอกฝ่ายการพยาบาล ได้แก่ การประสานความคิด การ แสดงแผนภูมิโครงสร้างของฝ่ายงานทั้งหมดในโรงพยาบาล การกำหนดแนวทางในการติดต่อประ- สานงานกับฝ่ายอื่น ๆ การให้ความร่วมมือกับฝ่ายอื่น การเป็นตัวแทนของฝ่ายการพยาบาล การจั ดหาผู้ประสานงาน การชักชวนฝ่ายอื่นให้จัดประชุมหรือสัมมนา ร่วมกันและการนิเทศการประสานงาน ทั้งนี้กิจกรรมการประสานงานสามารถตรวจวัดได้โดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามทฤษฎี ที่ได้ศึกษามา

3. หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หมายถึง พยาบาลวิชาชีพ ที่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ การบริหารงานของฝ่ายการพยาบาล ตลอดจนประ- สานงานกับฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการด้านส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษา พยาบาล และการฟื้นฟูสภาพ แก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการในโรงพยาบาลชุมชน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้สมการทำนายการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลใน โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปประกอบการพิจารณาหาแนวทาง เสริม สร้างความรู้ ความสามารถและทัศนคติ รวมทั้งเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมหรือรูปแบบการ ปฏิบัติกิจกรรมการประสานงาน
3. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน ในการสนับสนุนปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ในส่วนที่สามารถ สนับสนุนได้ เพื่อเร่งให้มีการปฏิบัติกิจกรรมการประสานงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ